

Такий він, східняк

Лафиса Іванюшина

«Східняк»

Автор сценарію і режисер Енді Іва (Андрій Іванюк)

Оператор Андрій Котляр

У ролях: Богдан Бенюк, Анатолій Максим'юк, Максим Донець,

Катерина Степанкова, Сергій Солопай, Альбіна Сотникова

Студія «Інсайт Медіа», 2019.

Кадр з фільму «Східняк». Режисер Енді Іва.
Студія «Інсайт Медіа», 2019.

Донбас, 2014-й рік. Енергійний оптиміст «Борода» і його побратим з позивним «Режисьор» їдуть на старенькому авто в пошуках свого взводного, аби разом з ним «вибити» необхідне забезпечення для свого підрозділу. Їдуть фактично цілий день – через блокпости, прифронтові міста й села, зустрічаються з військовими й цивільними. Впродовж фільму весь екранний простір заповнює собою виконавець ролі «Бороди» Богдан Бенюк – з повною самовіддачею він несе на собі фільм. Тож режисуру Енді Іви можна назвати акторською.

Другою особливістю фільму є те, що створив його учасник бойових дій на Донбасі Андрій Іванюк – після закінчення режисерського відділення Інституту екранних мистецтв КНУТКТ ім. І Карпенка-Карого він пішов захищати Україну від російських агресорів і більше року був в АТО. Сценарій будував на основі власних вражень. Мотивація зрозуміла, адже, на його думку, ставлення до воїнів нині змінилося й «люди вже майже не згадують про ситуацію, яка склалася зараз на сході, і навіть якщо пам'ятають про війну, то про людей, які там заради нас стараються, ризикують своїм життям, вже ніхто не пам'ятає. Вони мусять нести цю важку ношу і всіма силами виживати там, а ми про це навіть не задумуємось, не розуміємо, наскільки це важка і ризикована робота. Бувають затишшя, а бувають складні кровопролитні бої, які рано чи пізно завершуються, але не всі виживають після них. І в них беруть участь наші солдати, які рік, а то й більше, перебувають там, щоб у нас був мир і спокій»¹.

У фільмі панує буденність, але в ній кожна деталь промовиста і важлива для розуміння того, як минають будні на фронті. Фільм – це такий собі протокол поїздки. Характер свого героя Богдан Бенюк творить з азартом. Людина могутнього темпераменту, цей чоловік встигає багато – і паролі на блокпостах дізнатись, і з коханкою на високих

тонах поговорити по телефону, і біляш у жінки, що торгує при дорозі купити, і розвіяти сумнів свого супутника, чи той, бува, не отруєний. Якщо врахувати, що їдуть обидва бійці на старенькому автомобілі, то цей факт дає додаткове навантаження на сюжет, бо треба ремонтувати авто. А в поглядах місцевих очікування, як у звіра на полюванні за здобиччю, вони ведуть мовчазний діалог з озброєним воюючим, і не знати, як би він завершився, якби «Борода» не виїхав після ремонту. Є у стрічці розповідь «Режисьора» про те, як він знімав гроші в банкоматі, що дає поживу для гумору, побудованому на грі слів.

Постановник прагне в усьому дотримуватись правди, тим більше, що в обох персонажів є реальні прототипи, зокрема, «Режисьор» – то він сам. Утім, відвідини «Бородою» своєї коханки все-таки сприймаються як умовність: вже немолодому чоловікові фронтове життя не стає на заваді для пристрасного кохання. Щоправда, як писав поет, «для кохання у нас часу мало...». Однак передісторії стосунків із коханою жінкою, власне, як і про саме приватне життя героя, ми нічого не знаємо, а без цього епізод сприймається як тільки одна з деталей фільму. Втім, на інтереси до деталей життя, до своєрідної людини й вибудований «Східняк». Хтось вважатиме, що цього недостатньо для повнометражного ігрового фільму. Та, зрештою, в житті людини не завжди події є визначними чи важливими.

І ще одне. У фільмі немає боїв, але, хоч вони і залишилися за кадром, їх відчуваєш – вони проявляються в психології людей, у характері їхнього спілкування.

80 відсотків фільму знімали на полігоні «Широкий лан», що в Миколаївській області.

Прем'єра стрічки відбулася 15 липня 2019 року на ОМКФ-2019. У кінопрокат в Україні стрічка вийшла 20 серпня 2020 року. Різниця між фестивальною та прокатною версією полягає в основному в кількості україномовних реплік: у фестивальній більшість були наближені до російської мови суржилом, а для кінопрокатної значну кількість російськомовних реплік передублювали українською.

¹ Гончарова Юлія. У Франківську відбулася презентація фільму про АТО // frankivsk-trend.in.ua. 14. 08. 2020.